

217 . Vlădeni | Județ: Ialomița | Punct: Popina Blagodeasca | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 94802.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, La Tène, Epoca medievală timpurie, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: fără vestigii arheologice

Categorii sit: Agricultură și subzistență, Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Emilia Corbu, Liliana Trofin

Instituții: Muzeul Județean Ialomița, Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București

Raport

Popina Blagodeasca (sit localizat la 4,5 km NV de com. Vlădeni, jud. Ialomița) este un martor de eroziune cu o suprafață de peste 10 ha pe care se află vestigii de la cel puțin trei așezări istorice: una gumelnițeană, una getică și o alta medieval-timpurie. Actualmente se află în cercetare ultima, localizată pe grindul sudic al popinei. Până în prezent din această așezare au fost cercetate integral 27 de complexe: locuințe, gropi de bucate, cuptoare menajere. Așezarea a avut patru faze de locuire.

În campania 2005 au fost cercetate din așezarea medievală timpurie patru complexe (o locuință semi-adâncită, un cuptor menajer, un complex de suprafață, o palisadă) și încă trei din alte epoci din care două cercetate integral (un bordei, un mormânt) și unul aflat în lucru (un cuptor). Au fost excavați 192 m². S-au cheltuit 45 milioane pentru săpături și completarea planului topografic cu noile casete deschise.

La săpături a participat și dr. Liliana Trofin, care s-a ocupat de complexul getic și supravegherea lucrătorilor angajați din sat. Au fost prelevate probe pentru datare arheomagnetică de către Călin Șuteu de la Univ. Alba Iulia - IAS.

Complexele medieval-timpurii:

Locuința semi-adâncită nr. 5 (bordei, Cas.A4-A9, cpl. 52). Are plan patrulater cu colțurile puțin rotunjite și dimensiuni de 3 x 3,50 m/3,50 x 4 m. Este orientat NE-SV. Podeaua din pământ bătut se afla la -1 m. Pe suprafața ei era un sediment maroniu provenit, după unii cercetători, de la structuri din lemn. În colțul de SE se afla un cuptor din pietre legate cu lut. Cupola prăbușită a cuptorului avea o formă ovală de 1,25 x 1 m. Intrarea s-a aflat, se pare, pe latura de NV, opusă cuptorului, unde se află două gropi de formă neregulată, din care una lungă de cca. 1 m. Tot acolo se afla o treaptă la -0,78 m. Pe mijlocul laturilor lungi se aflau două gropi de pari cu diametrul de 0,40 m și adâncimea de 1,12-1,22 m.

Detalii stratigrafice și de detritus: s-a delimitat în plan la -0,47 -0,50 m ca o peliculă brună-maronie, afânată, cu lentile de pământ galben. Detritusul avea o sedimentare orizontală din pelicule lungi de pământ galben (-0,36 m), pământ brun-maroniu pigmentat cu pământ galben, pietre, arsură, cenușă (-0,58 m) etc.

A fost intersectat în colțul de NE de cuptorul menajer nr. 6. Este a patra intersectare de acest gen din acest sit.

Inventarul este destul de sărac, ceea ce dovedește, și în acest caz, că așezarea a fost abandonată în liniște. Inventarul constă din fragmente ceramice numeroase, oase de animale, pietre, nuclee de silex, gresii, un fragment de scoică, o fusaioală.

Cioburile din masa de detritus erau, majoritatea, din pastă nisipoasă cu decor striat în combinații diferite: registre de striuri orizontale, striuri late ca niște caneluri, striuri fine pe tot corpul. Unele sunt din pastă de bună calitate cu angobă cărămizie. Pe podea se aflau câteva cioburi din pastă cenușie, lustruită, cu linii verticale, cioburi din pastă cărămizie cu striuri fine, dar și un ciob lucrat cu mâna din pastă cu cioburi

pisate și angobă cărămizie precum și o fusaiolă din pastă cărămizie de bună calitate, cu profil rotunjit.

Pe baza contextului stratigrafic și a materialului ceramic propunem o încadrare cronologică în sec. IX-X, cu precădere în a doua jumătate a secolului al IX-lea.

Cuptorul menajer nr. 6 (Cas.A7, cpl. 50). Este un cuptor cu vatra rotundă și groapă de acces. Diametrul vetrei, săpată în pământ viu, era de 1,50 m, și se afla la -0,86 m. Avea o suprafață lutuită în față, ca o vatră, în profilul căreia se observă cum a suprapus masa de detritus din bordei. Groapa de acces este dificil de delimitat deoarece a intersectat bordeiul nr. 5. O parte din această groapă de acces a fost surprinsă în caseta A4, unde cobora până la -0,53 m. A fost orientată NE-SV, având o latură lungă de 3,50 m și una scurtă de 1,50 m.

Detalii stratigrafice și de detritus: s-a conturat la -0,39 m ca o peliculă de pământ maroniu-roșcat cu chirpic și material ceramic și la -0,51 m cupola prăbușită. Detritusul era de culoare brun, de consistență afânată și compoziție diversă: cioburi, oase, cenușă, arsură, pietre.

Inventarul este în majoritate covârșitoare ceramic, constând din cioburi din pastă nisipoasă decorate cu valuri ce pornesc imediat de sub gât și formează ochiuri între ele. Unele cioburi descriu borcane din pastă de bună calitate cu perete subțire, buza puțin răsfrântă, aproape fără gât și valuri pe umăr.

Revelația campaniei o constituie o căldare pecenegă întregibilă descoperită chiar în cuptor și o marcă de olar reprezentând un cal cu călăreț. Căldarea pecenegă este lucrată din pastă grosieră cu nisip, cioburi pisate, microprundișuri și chiar pietriș, aspră la pipăit, cu angobă subțire. Arderea s-a dorit a fi probabil reducătoare, dar a ieșit brună neuniformă. Buza puțin răsfrântă și lățită. Fără decor. La interior două tortițe aplicate și perforate cu diametrul de cca. 1 cm.

Marca de olar menționată se află pe un borcan din pastă nisipoasă, cu mică și nisip fin, arșă reducător, decorat cu valuri neglijente. Se păstrează doar fundul vasului.

Tot lângă vatra cuptorului s-a găsit un fragment de râșniță din calcar cochilifer.

Pe baza contextului stratigrafic și al inventarului propunem o încadrare în sec. X-XI, cu precădere în a doua jumătate a sec. X. Au fost prelevate probe din vatră în vederea datării arheomagnetice.

Palisada (Cas.B23-B29, cpl. 51). Este vorba de un șanț cu o lățime ce variază între 1,20 m la suprafață și 0,80 m pe fund, cu pereții evazați. Este localizat pe panta grindului. În această campanie a fost cercetat pe o lungime de 27 m. Este orientat NV-SE. Are adâncimea de 0,72-0,82 m de la nivelul actual al solului. Pe fund și pe pereți se observă urmele unor pari ascuțiți la vârf cu două sau patru muchii. Gropile de par se pare că au fost dispuse pe trei rânduri și au dimensiuni de 0,40 x 0,20 m; 0,25 x 0,20 m; 0,16 x 0,12 m.

Situație topostratigrafică, stratigrafică și detalii de detritus: acest șanț se află pe marginea grindului, într-o zonă unde până acum nu a apărut nici un complex medieval timpuriu. Șanțul se descrie pe un nivel de pământ galben, anormal, care apare de la -0,20 -0,25 m de la nivelul actual al solului. Limitele șanțului apar clar la o adâncime cuprinsă, în funcție de înclinația pantei între 0,34-0,40 m.

Detritusul are următoarele caracteristici: aspect gri-cenușos spre brun, pigmentat de mult pământ galben, arsură, paiantă. Consistența este dură. Compoziția conține paiantă arșă, arsură, cenușă, pământ galben în lentile tari. Pe fundul șanțului un sediment maroniu, friabil.

Palisada intersectează două complexe getice: o groapă (caseta B23); un complex caracterizat de mult pământ ars, cenușă etc. ce pare să fie un cuptor (caseta B24). La rândul ei, palisada este intersectată de două complexe:

- un complex de formă ovală, din pământ brun-maroniu, afânat, ce pare să fie o groapă și în care se afla scheletul unui mamifer (caseta B24). Diametrul longitudinal este de 1,25 m.

- o groapă ovală, cu pământ cenușos și multe oase de animal (caseta B27), adâncă de cca. 0,30 m ce pare să fie o depozitare de gunoi menajer. Diametrul complexului este de 2 m.

Turn (?). Pe traseul palisadei (casetele B24-B25) a apărut un complex caracterizat de o groapă care după toate caracteristicile pare să fie resturile unui turnuleț sau o construcție adosată șanțului, pe partea exterioară

a acestuia. Este o groapă de formă patrulateră cu colțurile rotunjite, albiată, care coboară în trepte la -0,75, -0,96 până la -1,12 m. Fundul gropii este neregulat și are gropi de pari la fel ca pe fundul șanțului de palisadă, mai ales pe margini. Dimensiunile complexului sunt de 2,10 x 1,70 m.

Detalii stratigrafice și de detritus: acest complex s-a conturat la -0,30 m, la fel ca și șanțul palisadei. Groapa era plină, mai ales în partea superioară, cu o cantitate impresionantă de paiantă arsă, uneori până la vitrificare.

Inventarul acestui complex, la fel ca și în șanțul de palisadă, este destul de sărac. Materialul ceramic, recoltat din detritus, constă din cioburi medieval-timpurii: cioburi striate din care unele decorate cu striuri verticale pe striuri orizontale, ardere reducătoare, până la negru, puține ciobulețe din pastă cenușie, câteva cioburi de amforă. Acestea au fost găsite până aproape de fundul complexului.

Complex de suprafață (Caseta A6, cpl. 49). Prezența acestui complex a fost semnalată de următoarele elemente:

- apariția unui material arheologic bogat încă din stratul arabil: cioburi Dridu, pietre, toarte de amforă din pastă cărămizie;

- depunerea de paiantă arsă pe o suprafață neregulată, aproape ovală cu diametrul maxim de cca. 2 m, apărută la -0,33 m de la suprafața solului și care continuă în profil;

- prezența unor dungi regulate, de culoare brună, alternate cu dungi de pământ galben, ce marchează șanțulețe adânci de -0,37 -0,40 m, temelii ale unei construcții de suprafață.

Inventarul constă în cioburi din pastă nisipoasă decorată în diferite combinații striate; un ciob din pastă cenușie, lustruită, arsă oxidant; un ciob smălțuit, toarte de vase amforoidale arse oxidant.

Pe baza datelor pe care le avem propunem o încadrare cronologică în sec. X-XI.

Complexe din alte epoci istorice:

Bordei getic (Casetele B20-B22, cpl. 46). Acest complex a fost descoperit în campania precedentă dar cercetarea integrală a fost finalizată în acest an. Dacă la început lucrurile păreau clare, fiind vorba de un bordei patrulater regulat (de aprox. 4,20 x 3 m) pe măsură ce ne-am adâncit în masa de detritus, compusă dintr-o cantitate impresionantă de arsură și paiantă arsă, am constatat că forma devine neregulată. În final a rezultat o groapă aproape rotundă cu diametrul de aproximativ 4 m. Podeaua din pământ galben bătătorit era neregulată cu adâncimi cuprinse între 0,90 - 1,10 m. La nivelul podelei nu se afla nici o instalație de încălzire. Am constatat că în masa de detritus la -0,60 m se afla o peliculă impresionantă de pământ galben. Tot pe podea am găsit o grămadă de pământ puternic ars alternat cu straturi de cenușă, care pare să provină de la pereți. Materialul arheologic se află în lucru.

Mormânt sarmatic. Este un mormânt de înhumăție orientat E-V în care se afla un schelet de copil cu capul la E. Groapa era ovală cu diametrul de 1,10 x 0,60 m. Adâncimea de 0,86 m. Ca inventar avea un borcan așezat pe brațul drept cu gura în jos. Vasul era lucrat cu mâna din pastă grosieră, ardere reducătoare neuniformă, cu pete. Era decorat cu creștături pe buză.

Informații suplimentare online

[Raportul 3550 din cronica.cimec.ro](http://raportul3550.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
